Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2025)0146

Droša energoapgāde Eiropas Savienībā

Eiropas Parlamenta 2025. gada 8. jūlija rezolūcija par drošu energoapgādi Eiropas Savienībā (2025/2055(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 194. pantu,

– ņemot vērā Padomes Direktīvu 2009/119/EK (2009. gada 14. septembris), ar ko dalībvalstīm uzliek pienākumu uzturēt jēlnaftas un/vai naftas produktu obligātas rezerves[1] (Naftas rezervju direktīva),

– ņemot vērā Komisijas 2014. gada 28. maija paziņojumu "Eiropas enerģētiskās drošības stratēģija" (COM(2014)0330),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1938 (2017. gada 25. oktobris) par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 994/2010[2],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES[3],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/943 (2019. gada 5. jūnijs) par elektroenerģijas iekšējo tirgu[4],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/941 (2019. gada 5. jūnijs) par riskgatavību elektroenerģijas sektorā un ar

---

1 OV L 265, 9.10.2009., 9. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/119/oj.
2 OV L 280, 28.10.2017., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj.
3 OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj.
4 OV L 158, 14.6.2019., 54. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj.

ko atceļ Direktīvu 2005/89/EK[1],

– ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu “Eiropas zaļais kurss” (COM(2019)0640),

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 8. jūlija paziņojumu “Klimatneitrālas ekonomikas dzinējspēks: ES Energosistēmas integrācijas stratēģija” (COM(2020)0299),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1153 (2021. gada 7. jūlijs), ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu un atceļ Regulas (ES) Nr. 1316/2013 un (ES) Nr. 283/2014[2],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 30. jūnija Regulu (ES) 2021/1119, ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”)[3],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2022/869 (2022. gada 30. maijs) par Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnēm un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 715/2009, (ES) 2019/942 un (ES) 2019/943 un Direktīvas 2009/73/EK un (ES) 2019/944 un atceļ Regulu (ES) Nr. 347/2013[4],

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2022. gada 18. maija kopīgo paziņojumu “ES ārējā enerģētiskā sadarbība mainīgā pasaulē” (JOIN(2022)0023),

– ņemot vērā Komisijas 2022. gada 18. maija paziņojumu “Plāns *REPowerEU*” (COM(2022)0230),

– ņemot vērā Komisijas 2022. gada 18. oktobra paziņojumu “Energosistēmas digitalizācija: ES rīcības plāns” (COM(2022)0552),

– ņemot vērā ES un NATO darba grupas kritiskās infrastruktūras noturības jautājumos galīgo izvērtējuma ziņojumu, kas publicēts 2023. gada jūnijā,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2023/1791 (2023. gada 13. septembris) par energoefektivitāti

---

1 OV L 158, 14.6.2019., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj.
2 OV L 249, 14.7.2021., 38. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj.
3 OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.
4 OV L 152, 3.6.2022., 45. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj.

un ar ko groza Regulu (ES) 2023/955 (pārstrādāta redakcija)[1] (Energoefektivitātes direktīva),

– ņemot vērā *Euratom* Apgādes aģentūras 2023. gada ziņojumu,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2023/2413 (2023. gada 18. oktobris), ar ko attiecībā uz atjaunīgo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu groza Direktīvu (ES) 2018/2001, Regulu (ES) 2018/1999 un Direktīvu 98/70/EK un atceļ Padomes Direktīvu (ES) 2015/652, (Atjaunojamo energoresursu direktīva)[2],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2024/1788 (2024. gada 13. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz atjaunīgās gāzes, un dabasgāzes un ūdeņraža iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu (ES) 2023/1791 un atceļ Direktīvu 2009/73/EK (pārstrādāta redakcija)[3],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1789 (2024. gada 13. jūnijs) par atjaunīgās gāzes, dabasgāzes un ūdeņraža iekšējiem tirgiem un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1227/2011, (ES) 2017/1938, (ES) 2019/942 un (ES) 2022/869 un Lēmumu (ES) 2017/684 un atceļ Regulu (EK) Nr. 715/2009 (pārstrādāta redakcija)[4],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1787 (2024. gada 13. jūnijs) par metāna emisiju samazināšanu enerģētikas sektorā un ar ko groza Regulu (ES) 2019/942[5],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2024/1711 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko groza Direktīvas (ES) 2018/2001 un (ES) 2019/944 attiecībā uz Savienības elektroenerģijas tirgus modeļa uzlabošanu[6],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1747 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko groza Regulas (ES) 2019/942 un (ES) 2019/943 attiecībā uz Savienības elektroenerģijas tirgus modeļa

---

1 OV L 231, 20.9.2023., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj.
2 OV L, 2023/2413, 31.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj.
3 OV L, 2024/1788, 15.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj.
4 OV L, 2024/1789, 15.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj.
5 OV L, 2024/1787, 15.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj.
6 OV L, 2024/1711, 26.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj.

uzlabošanu (Elektroenerģijas tirgus modeļa (ETM) regula)[1],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2024. gada 14. novembra rezolūciju par ES darbībām pret Krievijas ēnu floti un Krievijai uzlikto sankciju pilnīgas izpildes nodrošināšanu [2],

– ņemot vērā Nīnistes ziņojumu "Kopā drošāk – Eiropas civilās un militārās sagatavotības un gatavības stiprināšana" (Nīnistes ziņojums), kas publicēts 2024. gada 30. oktobrī,

– ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu 09/2024 "Gāzes piegādes drošība Eiropas Savienībā"[3],

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 29. janvāra paziņojumu "ES Konkurētspējas kompass" (COM(2025)0030),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2025. gada 21. februāra kopīgo paziņojumu "ES kabeļu drošības rīcības plāns" (JOIN(2025)0009),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 26. februāra paziņojumu "Lētākas enerģijas rīcības plāns" (COM(2025)0079),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2025. gada 26. marta kopīgo paziņojumu par Eiropas sagatavotības savienības stratēģiju (JOIN(2025)0130),

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas ziņojumu (A10-0121/2025),

A. tā kā enerģētiskā drošība ir viens no noturīgas, ilgtspējīgas un konkurētspējīgas ekonomikas pamatelementiem; tā kā uzticama un cenas ziņā pieejama energoapgāde ir ekonomikas izaugsmes, rūpniecības ražīguma un sabiedrības labbūtības pamats;

B. tā kā vispārējās drošības krīzes kontekstā un ņemot vērā vajadzību būt gataviem, lai spētu risinātu aizsardzības problēmas, droša energoapgāde ir viena no prioritātēm;

C. tā kā, neraugoties uz potenciālu iekšzemē izvērst tīros un atjaunīgos energoresursus, ES importē vairāk nekā 60 % no patērētās enerģijas,

---

1 OV L, 2024/1747, 26.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj.
2 OV C, C/2025/809, 11.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/809/oj.
3 OV C, C/2024/3937, 27.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3937/oj.

tostarp 90 % gāzes un 97 % naftas[1], kas padara ES neaizsargātu pret energoapgādes traucējumiem;

D. tā kā ES ir potenciāls izvērst atjaunīgos energoresursus un tā kā kopš laika, kad Komisija 2014. gadā publicēja savu jaunāko enerģētiskās drošības stratēģiju, ievērojami ir palielinājusies atjaunīgās enerģijas ražošana iekšzemē, proti, par 98 % ir palielinājusies vēja enerģijas ražošana, par 314 % – saules fotoelementu enerģijas ražošana, par 22 % – saules siltumenerģijas ražošana un par 244 % – okeāna enerģijas ražošana; tā kā minētajā laikposmā ES iekšzemes fosilā kurināmā ražošana ir samazinājusies, proti, ogļu ražošana ir samazinājusies par 53 %, naftas ražošana – par 31 % un gāzes ražošana – par 73 %;

E. tā kā apstākļos, kad tīklā dominē atjaunīgā enerģija, Eiropai līdz 2035. gadam būs vajadzīga jauna tīras enerģijas konstanta jauda, kam jāpārsniedz 100 GW, lai spētu nodrošināt uzticamību, enerģētisko drošību un zemākas izmaksas[2];

F. tā kā plaisa starp enerģijas ražošanu un ES pieprasījumu negatīvi ietekmē ES tirdzniecības bilanci, proti, ogļu, naftas un gāzes enerģijas imports 2024. gadā sasniedza 427 miljardus EUR – kas ir mazāk nekā 2022. gada 602 miljardu EUR maksimālais apjoms[3];

G. tā kā ES kodolenerģijas ražošana kopš 2014. gada ir samazinājusies par 24 %[4]; tā kā vairākas dalībvalstis ir gatavas stiprināt kodolenerģijas ražošanu kā vienu no savas valsts enerģētikas stratēģijas pīlāriem un izvērst kodolenerģijas projektus;

H. tā kā enerģijas avotu dažādošana uzlabo ES atvērto stratēģisko autonomiju, enerģētisko drošību un noturību pret ārējās piegādes traucējumiem;

I. tā kā iekšzemes atjaunīgās un tīrās enerģijas ražošana,

---

1 Eiropas Komisija, “Jautājumi un atbildes par *REPowerEU*: vienota Eiropas rīcība cenas ziņā pieejamākai, drošākai un ilgtspējīgākai enerģijai”, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_22_1512.

2 *Clean Air Task Force*, “Bezoglekļa enerģija 24/7: kas Eiropai jādara, lai nodrošinātu tīru elektroenerģiju cauru diennakti?”, https://www.catf.us/2023/11/24-7-carbon-free-energy-europe-secure-clean-electricity-around-clock/?utm.

3 Komisijas ziņojums par elektroenerģijas cenām un izmaksām Eiropā (COM(2025)0072 final). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0072.

4 *Eurostat*, Kodolenerģijas statistika, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Nuclear_energy_statistics.

energoefektivitāte un energotaupības pasākumi visā vērtības ķēdē mazina atkarību no ārējiem energoavotiem un uzlabo energoapgādes drošību; tā kā ES energoefektivitātes rīcībpolitikas ir devušas strukturālus rezultātus, proti, enerģijas pieprasījums maksimumu sasniedza 2006. gadā, taču 2023. gadā samazinājās par 20 %[1], kas parāda, ka energoefektivitāte ir visrentablākais veids, kā samazināt emisijas, uzlabot konkurētspēju, padarīt enerģijas patēriņu cenas ziņā pieejamāku un uzlabot enerģētisko drošību;

J. tā kā dalībvalstīs dabas un ģeogrāfisko īpatnību, energoapgādes, enerģētiskās drošības, energoresursu un enerģijas rīcībpolitiku ziņā pastāv atšķirības;

K. tā kā Krievijas Federācija naftas, ogļu, kodolenerģijas un gāzes piegādi uz ES jau gadu desmitiem ir izmantojusi kā ieroci, lai šķeltu dalībvalstu vienotību, un kopš 2021. gada vasaras ir centusies kāpināt inflāciju un vājināt Eiropas apņemšanos atbalstīt Ukrainas taisnīgo cīņu par brīvību; tā kā Krievijas karš pret Ukrainu aizsākās 2014. gadā; tā kā Krievija 2022. gada 24. februārī sāka nelikumīgu, neizprovocētu un nepamatotu pilna mēroga agresijas karu pret Ukrainu; tā kā ES dalībvalstis Versaļas deklarācijā[2] vienojās atkārtoti izvērtēt, kā panākt energoapgādes drošību un pēc iespējas drīzāk pakāpeniski izbeigt atkarību no Krievijas gāzes, naftas un ogļu importa, cita starpā apņemoties paātrināt atjaunīgo energoresursu izvēršanu un pamatkomponentu ražošanu, kā arī straujāk samazināt vispārējo ES paļaušanos uz fosilo kurināmo, ņemot vērā katras valsts apstākļus un dalībvalstu energoresursu struktūras izvēli; tā kā plānā *REPowerEU* ir ierosināts pasākumu kopums, ar ko ne vēlāk kā 2027. gadā pārtraukt Krievijas fosilā kurināmā importu;

L. tā kā lielākajai daļai no Krievijas naftas un ogļu importa ir uzliktas sankcijas, taču ar nožēlu jākonstatē, ka uz Krievijas gāzes un kodolenerģijas importu ES sankciju režīms joprojām neattiecas, un līdz ar to pastāv bažas par piegādes drošību;

M. tā kā Krievijas cauruļvadu gāzes – gan sašķidrinātās dabasgāzes (*LNG*), gan cauruļvadu gāzes – īpatsvars ES kopējā enerģijas importā ir ievērojami samazinājies, proti, no 45 % 2021. gadā līdz aptuveni 19 % 2024. gadā; tā kā trešajā militārā iebrukuma gadā ES fosilā kurināmā imports no Krievijas ir pārsniedzis Ukrainai tajā pašā laikposmā nosūtīto finansiālo palīdzību (18,7 miljardi EUR 2024.

---

1 Eiropas energopatēriņa analīze, “Primārās enerģijas un galaenerģijas patēriņš Eiropas Savienībā, Eiropas Vides aģentūra”, https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/primary-and-final-energy-consumption/primary-and-final-energy-consumption-1?activeTab=6fbd444d-c422-4a78-8492-fd496bd61b7a.

2 sk.https://www.consilium.europa.eu/media/54790/20220311-versailles-declaration-lv.pdf.

gadā)[1]; tā kā kopš kara sākuma Krievija ar ieņēmumiem no fosilā kurināmā eksporta uz ES kopumā ir nopelnījusi 206 miljardus EUR; tā kā globālais fosilā kurināmā eksports ir Krievijas vienīgais lielais ieņēmumu avots, kas sasniedz 250 miljardus EUR gadā[2] un atbilst 160 % no Krievijas šā gada militārā budžeta[3];

N. tā kā no ES izmantotajiem 100 reaktoriem 18 reaktori atrodas piecās ES valstīs, tie ir projektēti Krievijā vai padomju laikā un katrā no tiem ir ieprogrammēta dažāda līmeņa atkarība no *Rosatom*, kas rada sevišķi augstu risku Eiropas enerģētiskajai drošībai; tā kā Krievija 2024. gadā piegādāja ES aptuveni 23 % no visa urāna, ko izmanto urāna pārveidošanas darbībām, un 24 % no urāna, ko izmanto urāna bagātināšanas darbībām;

O. tā kā Krievija ir apgājusi sankcijas, izmantojot ēnu floti, kuras kuģi peld ar nelegāli lietotiem karogiem vai vispār bez karogiem un piegādā naftu visiem, kas vien gatavi to pirkt, un šāda ēnu flote rada nopietnu vides apdraudējumu; tā kā dalībvalstis vēl nav īstenojušas efektīvos pasākumus, kurus Padome iekļāva 15. sankciju paketē un kuri attiecas uz izvairīšanos no sankcijām, izmantojot ēnu floti;

P. tā kā Parlaments 2024. gada novembra rezolūcijā prasīja ES un tās dalībvalstīm aizliegt jebkādu Krievijas enerģijas, tostarp *LNG* un kodolenerģijas, importu, pieprasīt, lai kuģiem, kas eksportē *LNG* no Krievijas, noteiktu aizliegumu iebraukt ES ostās, un atturēties no jebkādu jaunu nolīgumu noslēgšanas ar *Rosatom* vai tā meitasuzņēmumiem;

Q. tā kā uzņēmumus, nozares un mājsaimniecības negatīvi ietekmē tas, ka nepastāv atjaunināta un stabila ES enerģētiskās drošības stratēģija; tā kā šāda situācija papildus citiem veicinošiem faktoriem ir novedusi pie strauja enerģētiskās nabadzības pieauguma, proti, 2023. gadā[4] gandrīz katra desmitā mājsaimniecība (10,6 %) nespēja

---

1 Enerģētikas un tīra gaisa izpētes centrs, "Trešajā militārā iebrukuma gadā ES importētais Krievijas fosilais kurināmais pārsniedz Ukrainai nosūtīto finansiālo palīdzību", https://energyandcleanair.org/publication/eu-imports-of-russian-fossil-fuels-in-third-year-of-invasion-surpass-financial-aid-sent-to-ukraine/.

2 Dati par katru gadu laikposmā no 2021. līdz 2024. gadam, sākot no Krievijas militārā iebrukuma Ukrainā. sk.: Enerģētikas un tīra gaisa izpētes centrs, "Trešajā militārā iebrukuma gadā ES importētais Krievijas fosilais kurināmais pārsniedz Ukrainai nosūtīto finansiālo palīdzību".

3 sk: Stokholmas Starptautiskais miera pētniecības institūts, ‘"Gatavojoties ceturtajam kara gadam: militārie izdevumi Krievijas 2025. gada budžetā".

4 sk: *Eurostat*, "10,6 % ES iedzīvotāju bija grūtības apsildīt mājokli".

pienācīgi apsildīt mājokli, kas ir par 6,9 % vairāk nekā 2021. gadā[1];

R. tā kā uzbrukumi kritiskajai energoinfrastruktūrai var novest pie energoapgādes pārrāvuma, kas vienlaikus var skart vairākas dalībvalstis un nodarīt būtisku ekonomisku kaitējumu, apdraudēt sabiedrības drošību un ietekmēt ES aizsardzības spējas; tā kā kopš Krievijas militārā iebrukuma Ukrainā Eiropas enerģētikas nozare ir cietusi no kiberuzbrukumiem; tā kā Krievija regulāri uzbrūk kritiskajai energoinfrastruktūrai Baltijas jūrā; tā kā šajā reģionā pret atkrastes energoinfrastruktūru vērsto uzbrukumu skaits aizvien palielinās, kas rada nopietnas bažas;

S. tā kā NATO loma enerģētiskajā drošībā pirmo reizi tika definēta 2008. gada Bukarestes samitā un kopš tā laika ir tikai stiprināta; tā kā nolūkā novērst sabotāžu NATO ir stiprinājusi kritiskās infrastruktūras drošību, tostarp ar nesen uzsākto iniciatīvu "*Baltic Sentry*" jeb "Baltijas sardze"; tā kā NATO palīdz valstu iestādēm uzlabot to noturību pret energoapgādes traucējumiem, kas varētu ietekmēt nacionālo un kolektīvo aizsardzību;

T. tā kā 2025. gada februārī notika Baltijas valstu elektroenerģijas sistēmu integrācija kontinentālās Eiropas tīklā, kas bija izšķirīgs solis ceļā uz Baltijas valstu energoapgādes drošības uzlabošanu, jo tika likvidēta atkarība no Krievijas kontrolēta tīkla, kā rezultātā mazinājās ģeopolitiskā neaizsargātība un stiprinājās Baltijas reģiona noturība,

Jauns enerģētiskās drošības redzējums mainīgā globālā vidē

1. atgādina, ka Eiropas Vides aģentūra energoapgādes drošību definē kā "enerģija, kas ir pieejama jebkurā laikā, dažādos veidos, pietiekamā daudzumā un par saprātīgām un/vai pieejamām cenām"; uzskata, ka visaptverošā enerģētiskās drošības pieejā ir jāņem vērā fiziskās infrastruktūras dimensija, energoapgādes pieejamība, uzticamība, stabilitāte, cenu mērenība un ilgtspēja, kā arī ir jāuzsver ģeopolitiskā un klimata dimensija;

2. uzsver, ka enerģētiskā drošība ir starpnozaru lieta, uz kuras balstās visu kritiski svarīgo nozaru darbība, un tāpēc enerģētiskā drošība ir neaizstājams ekonomikas stabilitātes, sabiedrības drošības un valsts noturības elements; uzsver, ka enerģētiskās drošības apsvērumu integrēšana attiecīgajās rīcībpolitikās un to pamatā esošie ietekmes novērtējumi ir izšķirīgi, lai uzlabotu ES politikas veidošanas saskaņotību, konsekvenci un vispārējo efektivitāti;

3. uzsver, ka pašreizējā ģeopolitiskā situācija un joprojām neizskaustā un bīstamā energoapgādes atkarība liek pārvērtēt izpratni par

---

[1] sk: *Eurostat*, "Galvenie dzīves apstākļu rādītāji Eiropā – 2024. gada apsekojums".

enerģētisko drošību, un atzīst, ka energosistēmu noturība, ko saprot kā spēju prognozēt, izturēt, pielāgoties iespējamiem traucējumiem un ātri atgūties no tiem, tagad ir kļuvusi par stratēģisku nepieciešamību;

4. uzsver – tā kā turpinās energosistēmas dekarbonizācija, palielinās atjaunīgo energoresursu īpatsvars un attīstās elektrifikācija, izšķirīga loma būs tādiem aspektiem kā labi funkcionējošs un integrēts enerģijas tirgus, energoefektivitāte, elastības avotu integrācija (elektroenerģijas un siltumenerģijas uzkrāšana, ūdeņradis, visaptveroši attīstīta un noturīga infrastruktūra, pieprasījumreakcija utt.) un pietiekama dispečējamā jauda, lai sekmīgi pārvaldītu atjaunīgo energoresursu variabilitāti un pilnībā atraisītu enerģētikas pārkārtošanas potenciālu;

5. uzsver – enerģētiskā drošība nevar pastāvēt, ja trūkst resursu; atzīmē, ka resursu trūkuma problēma, no kā 2025. gadā cieta Eiropas perifērie apgabali, 2033. gadā varētu būt aktuāla kontinenta centrālajās daļās[1]; uzskata, ka jaudas mehānismi pilda strukturālu lomu un nodrošina dispečējamu rezerves jaudu, ko pietiekamā līmenī uzturēt maksimālās noslodzes vai piegādes deficīta periodos, kā arī jaudas mehānismi palīdz stimulēt nepieciešamās investīcijas ražošanas jaudā, ko neveiktu tirgus apstākļos, kad paļaujas tikai uz periodiskām stundas likmēm, ko nosaka energoresursu iztrūkums; uzsver – ir jānodrošina, lai mehānismi būtu atvērti dažāda veida resursiem (tādiem kā pieprasījuma puse, enerģijas ietaupījumi, agregēšanas vienības un pārrobežu resursi), kas spēj sniegt nepieciešamos pakalpojumus, piemēram, elastību, kas nerada nepamatotus tirgus izkropļojumus vai neierobežo starpzonu tirdzniecību un kas ņem vērā saderību ar nākotnē dekarbonizēto elektroenerģijas sistēmu, tostarp nodrošinot saskaņotību ar ETM regulas 22. pantā noteiktajām emisiju robežvērtībām; atgādina, ka atlīdzība par jaudas mehānismiem aptver tikai to pieejamību; uzsver, ka steidzami ir jāvienkāršo un jāracionalizē apstiprināšanas procesi, kā tas prasīts ETM pārskatīšanā, un vienlaikus Komisijas apstiprināšanas procesā pienācīgi ir jāņem vērā elektroenerģijas tirgus konkrētās problēmas attiecīgajās dalībvalstīs; atzīmē Komisijas ziņojumu par jaudas mehānisma piemērošanas procesa racionalizācijas un vienkāršošanas iespēju izvērtēšanu[2] un sākto darbu pie tīras rūpniecības kursa valsts atbalsta regulējuma, saistībā ar kuru ir iesniegti konkrēti priekšlikumi, kā paātrināt apstiprināšanas procesu; atzīmē – lai gan balansēšanas tirgus nodrošina būtiskus īstermiņa pakalpojumus, tas vēl aizvien nav labvēlīgs investīcijām, un tāpēc aicina Komisiju izstrādāt stimulus

---

1 Elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls (*ENTSO-E*), Eiropas resursu pietiekamības novērtējums, 2023. gada decembris.

2 COM(2025)0065.

elastīgu aktīvu veidošanai, ko tik ļoti gaida balansēšanas tirgi;

6. uzsver, ka dekarbonizācijā ir jāņem vērā dalībvalstu un to reģionu īpatnības, ietverot Eiropas tālākās teritorijas un reģionus, kas saņem atbalstu no Taisnīgas pārkārtošanās fonda, kā arī ir jāņem vērā līmenis, kādā dalībvalstis spēj piekļūt dažādu veidu tīrajiem energoresursiem, dalībvalstu nozaru vajadzības un pilsoņu neaizsargātība, lai nodrošinātu taisnīgu pārkārtošanos, kas saglabā enerģētisko drošību, radot sinerģijas starp vērienīgajiem klimata mērķiem un dabisko vidi un starp ekonomisko un sociālo realitāti;

7. atzīmē, ka ir vajadzīga plašāka pieeja nefosilai elastībai un enerģijas uzkrāšanai, kas integrētu molekulāro siltumkustību; uzsver potenciālu, kāds piemīt centralizētās siltumapgādes sistēmām, kurās var uzkrāt siltumenerģiju, lai kontūrā samazinātu temperatūru un iekļautu atlikumsiltumu, saules, ģeotermālo un citu veidu atjaunīgo resursu enerģiju, attiecīgā gadījumā pārejas periodā izmantojot dabasgāzi; vērš uzmanību uz to, ka elektroenerģijas tīkla balansēšanā un atsevišķu rūpniecības nozaru konkurētspējas uzlabošanā, jo īpaši nozarēs, kuru industriālajos procesos nav alternatīvu veidu cenas ziņā pieejama siltuma ražošanai, būtiska loma var būt augstas efektivitātes koģenerācijas optimālai izmantošanai, kas atbilst Energoefektivitātes direktīvai; uzsver, ka šajā nolūkā ir jāmodernizē un jāpaplašina centralizētās siltumapgādes tīkli;

8. uzsver, ka tehnoloģiskā neitralitāte pilda būtisku lomu energoapgādes drošības uzlabošanā, vienlaikus izvairoties no tehnoloģiskās iesīkstes un veicinot ilgtspēju, ekonomisko efektivitāti un taisnīgu pārkārtošanos; atgādina, ka ir jāiegulda dažādotu tīro tehnoloģiju portfelī, kas reģioniem būtu rentabls un ļautu ieviest tehnoloģijas, kuras vislabāk atbilst reģionu vajadzībām, līdz ar to padarot enerģiju lētāku un pieejamāku;

9. atzīmē Dragi ziņojumā[1] uzsvērto, ka atkarības no fosilā kurināmā importa samazināšana uzlabotu ES konkurētspēju, piegādes pieejamību cenas ziņā un piegādes drošību; atzīmē, ka dabasgāze pašlaik ir daļa no ES enerģētiskās drošības, pieprasījums pēc dabasgāzes 2024. gadā bija 320 mljrd. m^3, un atzīmē Starptautiskās Enerģētikas aģentūras (*IEA*) prognozes, saskaņā ar kurām līdz 2035. gadam pieprasījums pēc dabasgāzes būs mērens – 260 mljrd. m^3 gadā[2], savukārt *REpowerEU* scenārijā pieļauta iespēja, ka līdz 2030. gadam pieprasījums pēc dabasgāzes varētu samazināties par 184 mljrd. m^3, proti, aptuveni par 50 % mazāks dabasgāzes pieprasījums

---

1 sk. Dragi ziņojumu par ES konkurētspēju, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en.

2 Starptautiskā Enerģētikas aģentūra, 2024. gada Pasaules enerģētikas pārskats, EC 4Q 2024. gada ziņojums par gāzes tirgu.

laikposmā, kas nepārsniedz piecus gadus, ja salīdzina ar 356 mljrd. m^3 pieprasījumu 2022. gadā; atgādina par Dragi priekšlikumu izveidot visaptverošu dabasgāzes stratēģiju, ar ko pārvaldītu dabasgāzes lomu pārkārtošanās laikā un nodrošinātu tās piegādi, un ar šādu stratēģiju būtu jānosaka infrastruktūras izvēle, starptautiskās partnerības un tiesību akti; ar bažām atzīmē, ka nekonsekventas dabasgāzes rīcībpolitikas ir vājinājušas ES uzņēmumu tirdzniecības pozīcijas, un līdz ar to uzņēmumi ir pakļauti globālajam tūlītēju darījumu tirgum un varētu veidoties plaisa starp apjomiem, ko ES garantējusi ar līgumiem, un apjomiem, kas tiks importēti laika gaitā;

10. uzsver, ka saskaņā ar ES tiesību aktiem kodolenerģijas izvēršana joprojām ir valstu prerogatīva; atzīmē – dalībvalstīm, kuras izvēlas savā energoresursu struktūrā iekļaut kodolenerģiju, tā var pildīt svarīgu lomu integrētā energosistēmā, kurā aizvien lielākā apjomā ienāk atjaunīgie energoresursi; atzīmē, ka vairākas dalībvalstis uzskata par vajadzīgu atbalstīt gan esošo, gan jaunās paaudzes kodoltehnoloģiju izstrādi un izvēršanu, kā arī pilna kodoldegvielas cikla izvēršanu, jo tas palīdzēs veidot konkurētspējīgas tehnoloģiskās apgādes ķēdi ES, lai nodrošinātu atvērtu stratēģisko autonomiju; uzsver, cik būtiski ir izvērtēt kodolenerģijas aprites cikla visas izmaksas, ietverot ietekmi, ko rada būvniecības, ekspluatācijas, drošības, vides un veselības apsvērumi, kā arī atkritumu apsaimniekošana un dezekspluatācija; norāda uz pašreizējo atkarību no ārvalstu piegādātājiem, kura joprojām turpinās, proti, aptuveni 97 % no ES piegādātā dabiskā urāna 2022. gadā nāca no aizjūras avotiem[1], un uzsver, ka ir jādažādo urāna un kodoldegvielas piegādes avoti un jāievēro *Euratom* Apgādes aģentūras ieteikums izveidot uzticamas piegādes ķēdes, lai apmierinātu pieaugošo pieprasījumu pēc kodolenerģijas un jaunām kodoltehnoloģijām; šajā sakarībā atzīmē Eiropas Investīciju bankas neseno lēmumu atjaunot atbalstu Eiropas urāna bagātināšanas spēju stiprināšanai; uzsver, ka mazi modulāri reaktori (MMR) un progresīvi modulāri reaktori (PMR) var uzlabot enerģētisko drošību, jo tie spēj saražot mazoglekļa enerģiju; tomēr norāda, ka šī tehnoloģija vēl nav pilnībā izstrādāta; atzinīgi vērtē paziņojumu, ka tiks izvērtēta iespēja racionalizēt jaunu kodolenerģijas tehnoloģiju licencēšanas praksi, piemēram, TANPP;

11. atzīst, ka atjaunīgie energoresursi veicina enerģētisko autonomiju un energoapgādes drošību ilgtermiņā; uzsver, ka atjaunīgie energoresursi ir būtiski energoapgādes drošības sasniegšanā, jo ES tie jau ir galvenais iekšzemē saražotās enerģijas avots; uzsver, cik būtiski ir maksimāli izmantot esošās atjaunīgās enerģijas jaudas, jo īpaši pievēršoties ražošanas apcirpšanas problēmai, jo 2023. gadā ES tīkla pārslodzes dēļ atjaunīgās elektroenerģijas ražošanu apcirpa par vairāk nekā 12 TWh, kas papildus radīja 4,2 miljonus tonnu CO_2

---

1 *Euratom* Apgādes aģentūras 2023. gada ziņojums.

emisiju[1]; atzīmē, ka atjaunīgie energoresursi jau ir palīdzējuši samazināt ES atkarību no Krievijas gāzes, proti, 2023. gadā 25 % no ES patērētās enerģijas un 45 % no patērētās elektroenerģijas bija atjaunīgie energoresursi; vēlreiz apstiprina, cik svarīgs ir pastāvīgs ES atbalsts tādu iesakņojušos atjaunīgo energoresursu tehnoloģiju izstrādei un izvēršanai kā saules enerģija, vēja enerģija, ģeotermālā enerģija un siltumsūkņi; atkārtoti norāda, ka ir vajadzīgs politikas un investīciju atbalsts mazāk attīstītām vai jaunām nozarēm, lai paātrinātu tādu atjaunīgo energoresursu tehnoloģiju ieviešanu, kas ir visbūtiskākās konkrētajai valstij un vietējiem apstākļiem, piemēram, inovatīvas ģeotermālās tehnoloģijas, biometāns, saules siltumenerģija, jūras enerģija, plūdmaiņu enerģija, osmozes enerģija un saules enerģijas koncentrēšana; ir nobažījies, ka bez mērķēta atbalsta rīcībpolitikām atsevišķas inovatīvas tehnoloģijas laikus var netikt komercializētas, un tādēļ aicina dalībvalstis atbalstīt šādu tehnoloģiju pētniecību, demonstrējumus, ieviešanu tirgū un izvēršanu; aicina Komisiju saistībā ar minētajām atjaunīgo energoresursu tehnoloģijām iesniegt investīciju plānu;

12. jo īpaši atzīmē ģeotermālās enerģijas potenciālu, kuras īpatsvars 2035. gadā varētu sasniegt 510 GW ar jaudas koeficientu 80–90 %; uzsver, ka atsevišķos ES reģionos ir lieli neizmantoti resursi, un aicina Komisiju ņemt vērā Parlamenta aicinājumu atbalstīt ģeotermālās enerģijas attīstību, tostarp izveidot riska mazināšanas instrumentus;

13. aicina *IEA* veikt analīzi, lai izvērtētu iespējas izmantot ES dabasgāzes resursus; atzīmē, ka laikposmā no 2020. līdz 2023. gadam ES iekšzemes gāzes ražošana ir samazinājusies par vairāk nekā trešdaļu un sagaidāms, ka nākotnē šis samazinājums turpināsies, turklāt tuvākajā laikā būtiski nepieaugs ES zaļās gāzes, tostarp biogāzes un biometāna, ražošana; atzīmē Dragi ziņojumā uzsvērto, ka vienlaikus ar pakāpenisku dekarbonizāciju un pāreju uz ūdeņradi un zaļajām gāzēm, kas atbilst *RED III* un *REPowerEU* un ir pārejas pasākums, arī iekšzemes dabasgāzes ražošana – ja atsevišķas dalībvalstis to uzskata par pamatotu – varētu palīdzēt uzlabot piegādes drošību un novērst ģeopolitisko tendenču negatīvās sekas;

14. uzsver, ka dažādošana ir izšķirīga, lai mazinātu risku, ka mainīgajā ģeopolitiskajā kontekstā piegādātāji izmantos savu dominējošo stāvokli; uzskata, ka ES ir jāstiprina starptautiskās partnerības ar uzticamiem enerģijas, izejvielu un tīro tehnoloģiju komponentu piegādātājiem visos pasaules reģionos un jo īpaši partnerības ar Eiropas Ekonomikas zonas valstīm;

15. uzsver, ka enerģētiskās drošības uzlabošana prasa holistisku pieeju

---

1 *ACER*, Pārvades jaudas elektroenerģijas starpzonu tirdzniecībā un pārslodzes vadība ES. 2024. gada tirgus uzraudzības ziņojums, 52. lpp.

un jo īpaši ir jāuzlabo energoefektivitāte galvenajās enerģijas galapatēriņa nozarēs, tādās kā ēkas un rūpniecība, kas veicinās enerģijas ietaupījumus, palielinās investīcijas pētniecībā un izstrādē un nodrošinās iedzīvotāju jēgpilnu līdzdalību, jo tas ir būtiski, lai izveidotu noturīgu, ilgtspējīgu un iekļaujošu energosistēmu;

16. aicina Komisiju ES energosistēmas attīstībā ņemt vērā turpmākās militārās spējas un mobilitātes vajadzības; ar bažām atzīmē, ka ES lielā mērā ir atkarīga no jēlnaftas un naftas produktu importa; aicina Komisiju sagatavot visaptverošu stratēģiju par šķidro kurināmo, lai krīzes situācijā tas būtu viegli pieejams militārpersonām un lai samazinātu atkarību no nestabilām importa ķēdēm un neuzticamiem ražotājiem, jo īpaši attīstot Eiropā modernas sintētiskās degvielas (piemēram, ilgtspējīgas aviācijas degvielas un e-degvielas);

17. vērš uzmanību uz Nīnistes ziņojuma ieteikumu turpināt darbu pie prioritāriem divējāda lietojuma transporta koridoriem civilām un ar aizsardzību saistītām loģistikas vajadzībām un pie bruņoto spēku degvielas piegādes ķēžu paplašināšanas šajos koridoros, kā arī pie enerģijas krājumu un stratēģisko rezervju veidošanas, kas īpaši noderīgi varētu būt reģionos ar nepietiekami attīstītu cauruļvadu infrastruktūru un degvielas glabātavām; šajā saistībā aicina Komisiju pārskatīt Naftas krājumu direktīvu, ņemot vērā nesenās ģeopolitiskās pārmaiņas un militārās gatavības vajadzības, lai stiprinātu enerģētisko drošību un noturību pret jauniem militāriem apdraudējumiem;

18. pieņem zināšanai digitālās nozares diktēto strauji augošo pieprasījumu pēc energoresursiem, jo īpaši datu centru un mākslīgā intelekta sistēmu ievērojamās energoresursu vajadzības; uzsver, ka šāda tendence aktualizē steidzamo vajadzību pēc stabilām energoefektivitātes rīcībpolitikām, un uzver, cik būtiska ir proaktīva ES rīcība, lai censtos īstenot ilgtspējīgus, progresīvus risinājumus šāda augoša pieprasījuma apmierināšanai, vienlaikus nosargājot energosistēmas noturību;

Noturīga energoinfrastruktūra

19. atzīmē, ka infrastruktūras problemātiskie posmi mazina ieguvumus, ko sniedz nozaru integrācija, un rada lielākus apdraudējumus energoapgādes drošībai; uzsver, cik būtiski ir ieguldīt jaunos energotīklos, tostarp pārrobežu starpsavienojumos un atkrastes energotīklos, un optimizēt esošo infrastruktūru, lai palielinātu jaudu, izmantojot tīklu uzlabojošas tehnoloģijas (*GET*), vienlaikus samazinot jaunas infrastruktūras vajadzības, lai varētu integrēt atjaunīgos energoresursus un citas jaunas ražošanas iekārtas, novērst cenu atšķirības, uzlabot vispārējo sistēmas efektivitāti un veicināt solidaritāti starp dalībvalstīm enerģētikas krīzes gadījumā; uzsver, ka ir vajadzīga tehniski pamatota infrastruktūras plānošana, kurā ņemtas vērā ģeogrāfiskās un dabas īpatnības, vienlaikus nodrošinot

dzīvotspēju ilgtermiņā un izvairoties no balasta aktīvu radīšanas;

20. aicina Komisiju steidzami novērtēt teritorijas, kurās starpsavienojumi nav pietiekami, nolūkā sasniegt pašreizējo 15 % starpsavienojumu mērķrādītāju, kā noteikts Regulā (ES) 2018/1999[1]; uzsver kopīgu interešu projektu (KIP) nozīmi efektīvas un drošas elektroenerģijas plūsmas veicināšanā starp dalībvalstīm un reģioniem un attiecīgi pārrobežu integrācijas un enerģētiskās solidaritātes stiprināšanā ES; atzīst Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta enerģētikai (EISI-E) nozīmi iepriekš minēto investīciju pabeigšanā un atkārtoti aicina, ierosinot nākamo daudzgadu finanšu shēmu, ievērojami palielināt tā finansējumu;

21. aicina dalībvalstis paātrināt elektroenerģijas iekārtām un tīkliem piemērojamās atļauju piešķiršanas procedūras; norāda, ka pārmērīgi ilgas atļauju piešķiršanas procedūras varētu radīt juridisko nenoteiktību un apdraudēt resursu pietiekamību, aizkavējot tādu kritiski svarīgu projektu īstenošanu, kuru mērķis ir vai nu atjaunināt esošo enerģijas ražošanas objektu jaudu vai tos pārveidot, vai attīstīt pārvades, sadales vai uzglabāšanas infrastruktūru; atzinīgi vērtē pozitīvo progresu, kas panākts attiecībā uz noteikumiem, kuri pieņemti Atjaunojamo energoresursu direktīvas un Ārkārtas regulas par atļauju piešķiršanu[2] jaunākajā pārskatīšanā ar mērķi paātrināt, racionalizēt un vienkāršot atļauju piešķiršanas procedūras;

22. atgādina, ka klimata pārmaiņas turpina pieaugt, radot energosistēmai arvien lielāku spriedzi, kas izriet no ekstrēmiem laikapstākļu notikumiem, piemēram, karstuma viļņiem, kuri noved pie termoelektrostaciju slēgšanas, sausuma, kurš samazina enerģijas ražošanas apjomu, un spēcīgām vētrām, plūdiem un ugunsgrēkiem, kuri kaitē elektrotīkliem un gāzes cauruļvadiem; uzsver, ka klimata pārmaiņu ietekme uz ražošanas objektiem, tīkliem un patēriņa modeļiem konstruktīvāk būtu jāintegrē enerģētikas infrastruktūras modelēšanā un sagatavotībā; uzsver, ka ir vajadzīga noturīga energosistēmas plānošana, kas ietver tādas klimatadaptācijas stratēģijas kā progresīvas dzesēšanas tehnoloģijas, tīkla elastība, decentralizēta atjaunīgo energoresursu ražošana un pastiprināta infrastruktūras aizsardzība; uzsver, ka ir svarīgi jau agrīnā izstrādes posmā enerģētikas projektos integrēt klimatdrošināšanas plānu, kura pamatā ir sākotnējais uz risku balstītais novērtējums;

---

1 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

2 Padomes Regula (ES) 2022/2577 (2022. gada 22. decembris), ar ko nosaka satvaru atjaunīgās enerģijas apguves paātrināšanai (OV L 335, 29.12.2022., 36. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2577/oj).

23. aicina Komisiju turpināt pilnveidot Direktīvu (ES) 2022/2557[1] par kritisko vienību noturību un veicināt tās pilnīgu un saskaņotu īstenošanu, nodrošinot paraugpraksi, vadlīnijas, metodiku un pārrobežu apmācības pasākumus un mācības, lai atbalstītu dalībvalstis, kompetentās iestādes un kritiskās enerģijas vienības;

24. uzsver, ka ir jāiegulda energoinfrastruktūras aizsardzībā un noturībā pret cilvēka radītiem apdraudējumiem, piemēram, militāriem uzbrukumiem, hibrīduzbrukumiem un kiberuzbrukumiem; pauž bažas par nesenajiem sabotāžas incidentiem Baltijas jūrā un aicina stingrāk rīkoties ES līmenī, lai aizsargātu ES kritisko energoinfrastruktūru, tostarp pārrobežu savienojumus ar trešām valstīm, piemēram, zemūdens cauruļvadus un kabeļus, atkrastes vējparkus un starpsavienojumus, kas izstrādāti, lai atbalstītu visvairāk skartās dalībvalstis un papildinātu valstu pasākumus; šajā sakarā atzinīgi vērtē kopīgo paziņojumu par ES kabeļu drošības rīcības plānu;

25. atzīmē, ka energosistēmas decentralizācija, kas gan stiprina noturību, gan atvieglo enerģētikas pārkārtošanu, un lielāka energoresursu daudzveidība un autonomija, samazina atkarību no centralizētām spēkstacijām, mazina pārtrauces riskus, uzlabo tīkla stabilitāti un ļauj ātrāk atgūties no apgādes traucējumiem; vienlaikus uzsver, ka lielāks skaits attālu un izkliedētu enerģijas avotu, enerģijas akumulēšana un jauni savienojumi prasa pastiprinātus pasākumus, lai nodrošinātu stingru infrastruktūras aizsardzību;

26. aicina Komisiju mācīties no pieredzes, kas gūta Ukrainā notiekošajā karā, jo īpaši ņemt vērā elektroenerģijas starpsavienojumu, mikrotīklu, izkliedētu saules energoresursu, vēja enerģijas un enerģijas akumulācijas sistēmu izšķirīgo lomu elektrotīkla lielākas noturības nodrošināšanā pret militāriem uzbrukumiem, tostarp kiberuzbrukumiem, dronu un raķešu uzbrukumiem; atzinīgi vērtē Ukrainas pastāvīgos centienus uzturēt savas energosistēmas funkcionalitāti un drošību Krievijas agresijas kara laikā un uzsver, ka atbalsts Ukrainai ietver arī palīdzību aizsargāt valsts elektrotīkla stabilitāti;

27. ar bažām atzīmē, ka uz izkliedētiem un internetam pieslēgtiem energoresursiem, piemēram, invertoriem, neattiecas pienācīgas atbilstības novērtēšanas procedūras, ko prasa kiberdrošības tiesību

---

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2557 (2022. gada 14. decembris) par kritisko vienību noturību un Padomes Direktīvas 2008/114/EK atcelšanu (OV L 333, 27.12.2022., 164. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj).

akti, piemēram, Kibernoturības akts[1], un, tā kā šādus energoresursus var attālināti kontrolēt un to programmatūru atjaunināt ražotāji, kas daudzos gadījumos ir neuzticami pārdevēji, minētie energoresursi varētu nodrošināt šiem neuzticamajiem pārdevējiem kontroli pār ES elektrotīkliem; mudina Komisiju ieviest obligātus riska novērtējumus, ko, pamatojoties uz izcelsmes valsti, piemērotu izkliedētiem energoresursiem, lai iekārtas, ko kontrolē no jurisdikcijām, kurās var rasties drošības problēmas, būtu pakļautas stingrai uzraudzībai un lokalizācijas prasībām; prasa uzlabot noturību Eiropas piegādes ķēdēs, veicinot izkliedētu energoresursu ražošanu ES un sekmējot alianses ar uzticamiem starptautiskajiem partneriem; uzsver — lai novērstu šo neaizsargātību, ir vajadzīgs pietiekams skaits speciālistu, kuri specializējas kiberdrošības jomā, un cieša koordinācija starp dalībvalstīm;

28. aicina enerģētikas uzņēmumus, kas pārvalda kritisko infrastruktūru, cieši sadarboties ar ES Kiberdrošības aģentūru un nodrošināt sevi ar visprogresīvākajiem kiberdrošības rīkiem; uzskata, ka kiberdrošības jomā būtu jāstiprina sadarbība ar NATO, lai novērstu hibrīddraudus, kas vērsti pret Eiropas enerģētisko drošību;

29. norāda, ka dalībvalstīm ir jādara viss iespējamais, lai palielinātu savu noturību, kas ietver spēju novērst incidentus, aizsargāties pret tiem, reaģēt uz tiem, pretoties tiem, mazināt vai absorbēt tos, pielāgoties tiem un atkopties no tiem, pilnībā ņemot vērā ES enerģijas tirgus savstarpējo atkarību un iespējamo domino efektu, ko infrastruktūras nepilnības vienā valstī var radīt visā Savienībā; jo īpaši uzsver, ka ir jāstiprina atkopšanās aspekts, ko varētu panākt ar efektīvu Eiropas labošanas un reaģēšanas mehānismu un valstu un reģionālajiem darbības plāniem, kas savukārt varētu būt svarīgs ES atturēšanas stratēģijas elements; norāda, ka ES solidaritāte ir svarīga, lai reaģētu uz iespējamiem infrastruktūras incidentiem un nodrošinātu koordinētu rīcību un savstarpēju atbalstu starp dalībvalstīm;

30. atgādina energoinfrastruktūra ir sevišķi sensitīvs sektors, kas jāaizsargā pret ārvalstu interesēm; mudina dalībvalstis un Komisiju pievērsties drošības riskiem, kas saistīti ar ārvalstu ieguldījumiem energoinfrastruktūrā un šādas infrastruktūras iegādi; pauž bažas par vairākiem potenciāli sensitīviem ārvalstu ieguldījumiem, jo īpaši tīklos; tāpēc atzinīgi vērtē notiekošo Ārvalstu ieguldījumu

---

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/2847 (2024. gada 23. oktobris) par horizontālajām kiberdrošības prasībām attiecībā uz produktiem ar digitāliem elementiem un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 168/2013 un (ES) 2019/1020 un Direktīvu (ES) 2020/1828 (Kibernoturības akts) (OV L, 2024/2847, 20.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2847/oj).

izvērtēšanas regulas[1] pārskatīšanu, kas ir savlaicīgs solis ceļā uz to, lai pieņemtu stingru stratēģisku pieeju Eiropas energoinfrastruktūras attīstīšanai un pārraudzībai;

31. uzsver, ka enerģētiskajai drošībai būtu jāietver galveno tīro tehnoloģiju, komponentu un kritiski svarīgo izejvielu piegāde, un norāda, ka ir jādiversificē to sagāde; aicina palielināt atbalstu ES energotīklu ierīkošanas nozarei kā stratēģiskam enerģētikas pārkārtošanas pīlāram, īpašu uzmanību pievēršot taisnīgas un konkurētspējīgas normatīvās vides nodrošināšanai Eiropas ražotājiem un vienlaikus izpētot to, kā vietējā satura prasības var stiprināt enerģētisko drošību, piegādes ķēdes noturību un rūpniecības konkurētspēju; prasa atjaunināt publiskā iepirkuma regulējumu, lai vienkāršotu un samazinātu administratīvo slogu tīkla operatoriem, kuriem ir jāpiekļūst vajadzīgajām tīkla tehnoloģijām;

32. uzsver, ka kritiskās infrastruktūras un aprīkojuma projektēšanā ir svarīgi integrēt apritīguma principus, un aicina palielināt atbalstu šo principu īstenošanā, lai samazinātu ES atkarību no ārvalstu izejvielu importa un veicinātu resursu efektīvu izmantošanu;

Pakāpeniska atteikšanās no Krievijas energopiegādēm

33. uzsver, ka problēmas, ko rada solidaritātes trūkums Eiropas Savienībā un dažas dalībvalstis, kuras par prioritāti izvirza konkrētas intereses, ir likušas visam kontinentam apzināties draudus, ko rada atkarība no neuzticama enerģijas piegādātāja, kas enerģijas eksportu izmanto par ieroci; uzsver, ka Krievijas agresijas karā pret Ukrainu gūtajai pieredzei ir jānosaka ES turpmākās darbības, un jo īpaši akcentē, ka vienota Eiropas reakcija ir ļoti svarīga, lai novērstu bīstamu atkarību enerģijas piegādē;

34. uzsver, ka ES ir panākusi progresu savas energoatkarības mazināšanā, lielā mērā pateicoties plānam *REPowerEU* un 16 sankciju paketēm, kā rezultātā Krievijas gāzes (cauruļvadu gāzes un *LNG*) īpatsvars ES kopējā gāzes importā ir samazinājies no 45 % 2021. gadā līdz 19 % 2024. gadā;

35. pauž dziļas bažas par to, ka ES vēl aizvien ir atkarīga no Krievijas gāzes, turklāt pēdējā laikā šī atkarība ir palielinājusies, Krievijas gāzes importam 2024. gadā pieaugot par 18 % un 2025. gadā turpinot pieaugt[2]; norāda, ka 2024. gadā vien dalībvalstis no Krievijas iegādājās *LNG* aptuveni 7 miljardu EUR vērtībā un kopš

---

1 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/452 (2019. gada 19. marts), ar ko izveido regulējumu ārvalstu tiešo ieguldījumu Savienībā izvērtēšanai (OV L 79 I, 21.3.2019., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj).

2 Mainīts uz jaunākajiem datiem — “The final push for EU Russian gas phase-out”, “Ember”, 2025. gada 27. marts.

Krievijas iebrukuma Ukrainā ES no Krievijas ir importējusi naftu un gāzi 200 miljardu EUR vērtībā, tādējādi pilnībā[1] uzturot Krievijas kara mašīnu;

36. atzinīgi vērtē to, ka ir publicēts ceļvedis Krievijas enerģijas importa izbeigšanai, kuram ir jākalpo par pamatu, uz kā balstīties, lai pēc iespējas drīzāk un pilnībā atteiktos no šāda importa;

37. atzinīgi vērtē Komisijas ierosināto pakāpenisko Krievijas gāzes importa aizliegumu; uzsver, ka vēlākais līdz 2027. gadam ir jāievieš ES mēroga aizliegums visam Krievijas dabasgāzes importam un līdz 2025. gada beigām — jauniem līgumiem un esošajiem tūlītējiem līgumiem; uzstāj, ka dalībvalstīm, tostarp tām, kas patlaban izmanto īpašus atbrīvojumus attiecībā uz Krievijas naftas importu, šis imports būtu jāizbeidz vēlākais līdz 2027. gadam; šajā sakarā atzinīgi vērtē gaidāmos tiesību aktu priekšlikumus un aicina Komisiju izpētīt iespēju izmantot visus pieejamos pārejas instrumentus, ar kuriem līdz 2027. gadam varētu izbeigt Krievijas fosilā kurināmā importu, piemēram, iespēju ieviest regulāru kvotu sistēmu, kas būtu piemērojama Krievijas gāzes importam ES, un noteikt maksimālo cenu Krievijas *LNG* pēc tam, kad būs veikts novērtējums par ietekmi uz tirgu un cenām; aicina Komisiju nodrošināt ES uzņēmumiem efektīvus un juridiski pamatotus instrumentu kopumus, lai atvieglotu to centienus izbeigt ilgtermiņa līgumus ar Krievijas piegādātājiem, par to nesaņemot sodu;

38. aicina dalībvalstis ES sankciju tvērumā iekļaut gāzes piegādes ES no "Yamal LNG" un "Arctic LNG 2" termināļiem un attiecīgi noteikt sankcijas vienīgajai ledus klases *LNG* tankkuģu flotei, kas saistīta ar "Yamal LNG" projektu; atzīmē, ka sankcijas *LNG* tankkuģiem būtu ļoti efektīvas, jo pasaulē nav daudz ledus klases *LNG* tankkuģu; uzsver — lai veiktu iepriekš minētās darbības, būtu pienācīgi jānovērtē juridiskā un ekonomiskā ietekme uz attiecīgajiem Eiropas uzņēmumiem un jānodrošina to spēja izbeigt līgumus;

39. atzinīgi vērtē to, ka ceļvedī ir iekļauta kodolenerģijas piegādes ķēde; ar bažām atzīmē, ka Krievijas kodoldegviela joprojām ir pieejama ES tirgū, tostarp ar netiešās piegādes ķēžu starpniecību, un 2023. gadā 23,5 % no ES patērētā urāna bija no Krievijas un 30,1 % no ES atomkuģu flotē izmantotā urāna bagātināja Krievija; norāda — tā kā komunālo pakalpojumu uzņēmumi proaktīvi atsakās no Krievijas piegādēm, vietējie pakalpojumu sniedzēji kāpina Eiropas iekārtu jaudu, lai apmierinātu pieaugošo pieprasījumu, tomēr ES un valstu līmenī ir steidzami jāpieņem skaidri politiski lēmumi, lai novērstu iepriekš minētos trūkumus kodolenerģijas piegādes ķēdē; tāpēc aicina Savienībā atbalstīt projektus, kas veicina lielāku autonomiju

---

[1] Enerģētikas un tīra gaisa pētniecības centrs, "Financing Putin's war: Fossil fuel imports from Russia during the invasion of Ukraine", https://energyandcleanair.org/financing-putins-war/.

un kodoldegvielas piegādes drošību;

40. pauž bažas, ka oficiālie dati nesniedz pilnīgu priekšstatu par Krievijas energoresursu importu un galamērķi, jo ES tirgū joprojām ienāk pārmarķēta Krievijas nafta un gāze; ar nožēlu atzīmē, ka dažos gadījumos tas notiek ar iesaistīto valsts dalībnieku piekrišanu;

41. piekrīt tam, ka Krievijas energoresursu importa apjoma pienācīgs novērtējums ir priekšnoteikums šādas atkarības pakāpeniskai izbeigšanai; pauž nožēlu par Krievijas enerģijas importa pastāvīgu attaisnošanu un uzsver, ka ir vajadzīga lielāka pārredzamība ES enerģijas tirgū; aicina dalībvalstis publicēt datus par importētās, eksportētās un patērētās Krievijas gāzes izcelsmi un mudina piemērot visus pasākumus, kas vērsti pret Krievijas enerģijas importa attaisnošanu; norāda, ka šo mērķi var palīdzēt sasniegt attiecīgie ziņošanas pienākumi, kas noteikti Regulā (ES) 2024/1787 par metāna emisiju samazināšanu enerģētikas sektorā;

42. atzinīgi vērtē gaidāmos priekšlikumus par pārredzamības, uzraudzības un izsekojamības mehānismiem, jo sankciju efektīva īstenošana ir atkarīga no saderīgiem kontroles mehānismiem visās dalībvalstīs; uzsver, ka ir steidzami jāizstrādā juridisks mehānisms, kas nodrošinātu pārredzamību un izsekojamību attiecībā uz dabasgāzi, kuras izcelsme ir Krievijā un kura tiek eksportēta uz ES kā sašķidrināta dabasgāze un pa cauruļvadiem, un šis mehānisms būtu jāattiecina arī uz naftas importu; uzsver, ka nākotnē šis mehānisms būtu jāattiecina arī uz enerģijas importu no citiem galamērķiem; uzskata, ka šāda mehānisma ieviešana prasītu sadarbību starp dažādiem dienestiem, tostarp ES konkurences dienestiem, Energoregulatoru sadarbības aģentūru (*ACER*) un valstu muitas dienestiem; aicina dalībvalstis apsvērt iespēju stiprināt valstu muitas dienestu pilnvaras veikt kriminālizmeklēšanu, lai nodrošinātu iepriekš minētā mehānisma efektivitāti, un apsvērt iespēju ieviest pietiekamus atturošus pasākumus un naudas sodus, piemēram, atbilstošus finansiālus sodus par izvairīšanos no sankcijām;

43. uzsver, ka ir jāpieņem diversifikācijas tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru katrai dalībvalstij koordinēti un ar attiecīgo kompetento iestāžu starpniecību būtu jāsagatavo plāns, kā atteikties no Krievijas energoavotiem, un jāatbalsta un jāpārrauga šādu specializētu plānu sagatavošana un īstenošana to uzņēmumu līmenī, kuri darbojas attiecīgajos enerģētikas sektoros; uzskata, ka šajos plānos būtu jāiekļauj vietējās ražošanas un pieprasījuma samazināšanas dimensija;

44. stingri nosoda aicinājumus Ukrainas miera noregulējuma plānā iekļaut atgriešanos pie Krievijas enerģijas importa; kategoriski noraida ideju par cauruļvada “Nord Stream 2” iespējamo sertifikāciju un uzstāj, ka ir pilnībā jāpārtrauc “Nord Stream” cauruļvadu ekspluatācija; brīdina, ka ES atkal kļūs atkarīga no neuzticama

piegādātāja, un aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt attiecīgus pretpasākumus, piemēram, jebkādi iespējamie līgumi ar Krieviju būtu jāparaksta arī Komisijai vai šāda veida pirkumiem obligāti būtu jāizmanto *AggregateEU* platforma;

45. atgādina, ka enerģija ir pamatvajadzība; uzsver, ka Krievijas enerģijas importa pakāpeniskai izbeigšanai ir jābūt kopīgiem centieniem, nodrošinot, ka neviena dalībvalsts, uzņēmums vai mājsaimniecība netiek atstāta novārtā; uzsver, ka dalībvalstīm nav vienlīdzīgas iespējas tādā pašā veidā pakāpeniski atteikties no Krievijas enerģijas importa, un tādēļ mudina tās cieši solidarizēties, kā arī aicina Komisiju izstrādāt atbilstošus atbalsta pasākumus, kas nodrošinātu taisnīgu un koordinētu pārkārtošanos;

46. norāda, ka izbeigtais Krievijas enerģijas imports tuvākajā laikā ir jāaizstāj ar uzticamiem trešo valstu avotiem, un tāpēc mudina Komisiju ierosināt pasākumus, kas nodrošinātu, ka imports no Krievijas tiek pietiekami aizstāts ar importu no uzticamiem partneriem; tomēr uzsver, ka Krievijas energoresursu piegādes vietā nevajadzētu rasties jaunai atkarībai no piegādēm un tāpēc ilgtermiņā enerģijas imports būtu pakāpeniski jāsamazina, izmantojot efektīvus pasākumus, kas atbalsta dekarbonizāciju, elektrifikāciju, energoefektivitāti un energotaupību nozarēs, kurās tas ir iespējams un rentabli, kā arī attīstot vietējo enerģijas ražošanu saskaņā ar plānu *REPowerEU*;

47. uzsver, ka enerģētisko atkarību no Krievijas nevajadzētu aizstāt ar jaunu atkarību no atsevišķiem energotehnoloģiju, komponentu vai kritiski svarīgo izejvielu piegādātājiem;

Piegādes drošības regulējuma pārskatīšana

48. atzinīgi vērtē gaidāmo piegādes drošības arhitektūras, tostarp Gāzes piegādes drošības regulas, Regulas par riskgatavību elektroenerģijas sektorā un citu attiecīgo tiesību aktu, pārskatīšanu; uzskata, ka jaunajā piegādes drošības arhitektūrā būtu jāņem vērā energosistēmas aizvien lielākā starpnozaru integrācija, jaunā ģeopolitiskā situācija, fundamentālās izmaiņas piegādes ceļos un klimata pārmaiņu ietekme, kā arī energotehnoloģiju brieduma izmaiņas, kas atspoguļojas izlīdzināto enerģijas izmaksu izmaiņās un iespējās, ko tās rada enerģētikas pārkārtošanas jomā;

49. uzsver, ka energoefektivitātei ir būtiska nozīme enerģijas piegādes drošības uzlabošanā, samazinot kopējo enerģijas pieprasījumu, samazinot atkarību no enerģijas importa un palielinot sistēmas noturību; uzskata, ka jauno piegādes drošības regulējumu vajadzētu paplašināt, lai ņemtu vērā jaunu pieeju enerģijas piegādes drošībai, kas balstās ne tikai uz enerģijas avotiem, bet arī uz principu "energoefektivitāte pirmajā vietā", energotaupību, izmaksu efektivitāti un spēju vietējā mērogā ražot dažādu veidu enerģiju;

norāda, ka tuvākajā laikā Savienībai būtu jākoncentrējas uz efektīvu un stabilu Krievijas enerģijas importa obligātu izbeigšanu, tostarp nodrošinot alternatīvas piegādes no uzticamiem partneriem, labāk izmantojot esošo infrastruktūru un, ja iespējams, turpinot izstrādāt vietējās alternatīvas importētiem energoproduktiem; tomēr uzsver, ka ir obligāti jāizstrādā nākotnes prasībām atbilstoša piegādes drošības arhitektūra, kas sistemātiski samazina atkarību no ārējiem tirgus dalībniekiem, jo īpaši veicinot energoefektivitāti un enerģijas ietaupījumus, uzlabojot apritīgumu un nodrošinot vietējās tīras enerģijas ražošanas un labi aizsargātas decentralizētas energoinfrastruktūras ilgtspējīgu izaugsmi;

50. uzsver, ka par prioritāti ir jāizvirza energoinfrastruktūras noturība, ņemot vērā mācību, kas gūta no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu, mērķtiecīgajiem uzbrukumiem tās energosistēmām un decentralizēto energosistēmu priekšrocībām; uzskata, ka jauniem enerģētikas objektiem pēc būtības jābūt noturīgiem, tostarp noturīgiem pret iespējamiem militāriem draudiem un ekstrēmiem laikapstākļu notikumiem;

51. uzsver, ka visiem dalībniekiem ir ciešāk jāsadarbojas, strādājot pie tā, lai nodrošinātu, ka energoinfrastruktūra ir noturīga gan pret klimata ietekmi, gan cilvēka radītiem apdraudējumiem; uzstāj, ka šīs infrastruktūras aizsardzībā ir vairāk jāiesaista valdības, tostarp izmantojot publiskā un privātā sektora partnerības; šajā sakarā atzinīgi vērtē Nīnistes ziņojumā sniegto ieteikumu sadarboties ar privāto sektoru, lai institucionalizētu riska mazināšanas centienus, starpnozaru stresa testus un proaktīvus drošības pasākumus; aicina Komisiju nodrošināt šādas sadarbības ietveršanu plānos, kas attiecas uz incidentu pārvaldību un seku novēršanu, kā arī nodrošināt regulāras mācības šajā ziņā; norāda, ka Savienības sagatavotības stratēģija ietver darbības publiskā un privātā sektora partnerību stiprināšanai, un aicina Komisiju, pārskatot piegādes drošības arhitektūru, turpināt izstrādāt attiecīgus īpašus pasākumus, kas paredzēti enerģētikas nozarei;

52. atzīmē, ka piegādes drošības arhitektūrā ir jāņem vērā atjaunīgās un mazoglekļa gāzes, piemēram, biometāna un ūdeņraža, integrācija; atgādina, ka Ūdeņraža stratēģijā jau ir atzīta atjaunīgā un mazoglekļa ūdeņraža ražošanas iespējamā loma elastības un akumulācijas nodrošināšanā integrētā energosistēmā, kurā ir liels atjaunīgo energoresursu īpatsvars; aicina Komisiju nākamajā Elektrifikācijas rīcības plānā atzīt ūdeņraža un elektroenerģijas savstarpējo papildināmību saskaņā ar enerģētikas nozares integrāciju un paredzēt skaidrus nosacījumus ūdeņraža plašākai izmantošanai, lai veicinātu enerģētikas pārkārtošanu, jo īpaši grūti dekarbonizējamās nozarēs;

53. uzsver, ka valstu riska novērtējumos ir jāiekļauj riski, kas izriet no cenu pieņemamības; prasa nodrošināt pārredzamību pār valstu

riskgatavības pasākumu īstenošanu, lai uzlabotu uzticēšanos starp dalībvalstīm; norāda uz priekšrocībām, ko sniedz lielāka saskaņotība attiecībā uz aizsargātajām patērētāju kategorijām (saskaņotas tīkla lietotāju kategorijas un atslēgšanas prioritāšu gradācija), lai varētu definēt koordinētus energosistēmas atslogošanas plānus, ko piemēro patērētājiem, tostarp plānus, kā atbalstīt neaizsargātas mājsaimniecības, ko enerģētiskās krīzes laikā skar vai var skart enerģētiskā nabadzība;

54. uzsver, ka ir vajadzīga vienota, noturīga un stratēģiski koordinēta enerģētikas politika; uzsver — tā kā ES enerģētikas tirgi kļūst arvien integrētāki, enerģētiskā drošība aizvien lielākā mērā kļūst par dalībvalstu kopīgu atbildību un prasa solidaritāti un koordināciju, lai novērstu vienpusējas darbības, kas varētu apdraudēt visas ES drošību; brīdina, ka viena dalībnieka vienpusēji pieņemts lēmums noslēgt kaitniecisku enerģētikas nolīgumu ar kādu trešo valsti var visu ES pakļaut jaunām enerģētikas krīzēm, cenu svārstībām un ģeopolitiskam spiedienam;

55. norāda, ka ir vajadzīga ciešāka koordinācija starp dalībvalstīm attiecībā uz novecojošu ražošanas vienību dezekspluatāciju, kam ir pārrobežu ietekme, kā arī attiecībā uz ražošanas jaudas izslēgšanu no sistēmas, lai nodrošinātu, ka alternatīvās iekārtas ir pabeigtas un darbojas, jo tas ietekmē enerģijas pieejamību un cenu pieņemamību kaimiņvalstīs;

56. uzsver, ka uz datiem balstītām tehnoloģijām būtu pozitīvi jāietekmē enerģētiskās drošības pārvaldība; atzīst, cik svarīga ir visaptveroša informācija un dati par enerģētiku, kuri palīdz apzināt jaunus enerģētiskās drošības apdraudējumus un reaģēt uz tiem, kā arī palīdz plānot infrastruktūru, un prasa uzlabot koordināciju šādas informācijas un datu vākšanā;

57. aicina Komisiju priekšlikumā par piegādes drošību iekļaut tehniskos noteikumus par ES energosistēmas kritisko komponentu, jo īpaši elektroenerģijas transformatoru, standartizāciju un sadarbspēju, lai nepietiekama standartizācija neapgrūtinātu Eiropas solidāru rīcību;

58. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru tīkls (*ENTSO-E*) ir izveidojis jaunu darba grupu kritiskās infrastruktūras drošības jautājumos, kuras mērķis ir analizēt un ierosināt ieteikumus par kritiskās infrastruktūras drošību; uzsver, ka ir svarīgi ņemt vērā atziņas, kas gūtas no Ukrainas pieredzes, tostarp vērtīgas speciālās zināšanas, kādas ir Ukrainas pārvades sistēmas operatora īpašajai vienībai, kuras uzdevums ir apzināt un mazināt kritiskās infrastruktūras apdraudējumus; aicina Komisiju cieši sadarboties ar *ENTSO-E*, lai līdz 2026. gadam nāktu klajā ar visaptverošu un sistēmisku novērtējumu par draudiem ES elektrotīklam;

°

° °

59. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.